

Scheggendebat

Dilemma's in de Diemerscheg

21 mei 2026

/metropola

ar c am

Programma

- 19:30 Welkom en opening
door Sijas Akkerman en Indira van 't Klooster
- 19:35 Voorstelrondje Lokale groepen
- 19:40 Inleiding van Atelier Amsterdam 2100
door Daan de Jong
- 20:00 Voorstelrondje panelleden
- 20:10 Scheggendebat:
'naar een gedeelde visie voor verdeelde landschappen'
- 21:15 Afronding en overhandiging van het Scheggenmanifest

ar c am

Voorstellen lokale groepen

- Beschermers Amstelland
- Vrienden van het Diemberbos
- Vrienden van het Flevopark
- Weesp Duurzaam

ar c am

Metropola

Scenario's voor het
Noordzeekanaalgebied

Kansen voor de Westeinderscheg

/metropola

Verkenning en verbinding in
de Bovenlanden

Geopolitiek in de Metropool

/metropola

De Sociaal - Ecologische Corridor Amsterdam en de MRA-gemeentes Haarlemmermeer, Uithoorn en Aalsmeer

16 juni | zes deelgebieden | wandel en fietstochten in de middag.

De deelgebieden zijn:

Deelgebied 1: Routes naar Park21

Deelgebied 2: Rijsenhout en de Westeinderkade

Deelgebied 3: Aalsmeer centrum, Uiterweg en stedelijke waterstructuren

Deelgebied 4: Westeinderplassen, De bovenlanden en de Westeinderscheg

Deelgebied 5: De Kwakel en het agrarische overganglandschap

Deelgebied 6: Kudelstaart, Westeinderplassen en dorpsgroei

Programma en exacte tijd volgt.

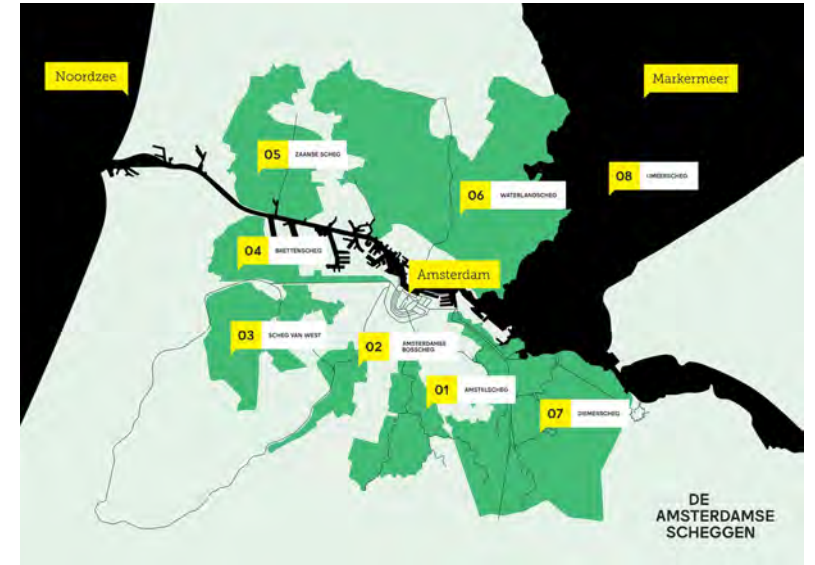
Interesse?

info@podiumarchitectuur.nl

/metropola

Parlement van de scheggen en Stadsrandenlab

ar c am

Gemeente
Amsterdam

Daan de Jong

21-05-2026

Atelier Amsterdam 2100

Een blik ver vooruit om ons voor te bereiden op de toekomst
en te reflecteren op het nu

De 22e eeuw begint vandaag

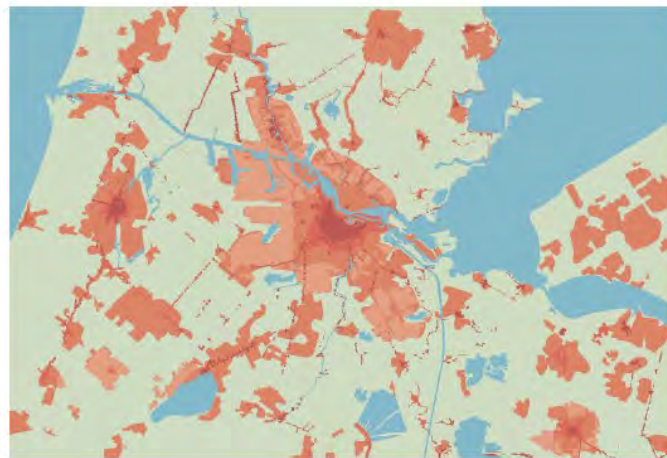

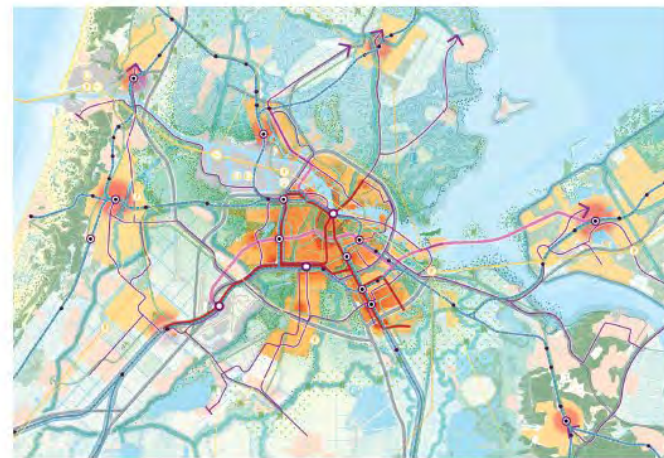
75 jaar terug en vooruit

Rond 1950

2025

2050

?

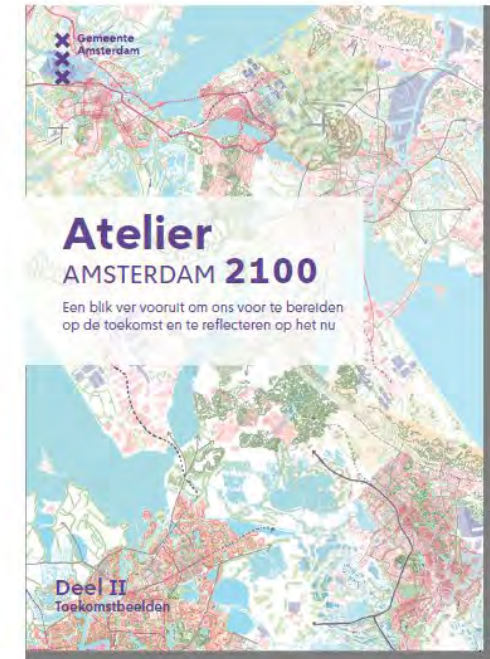
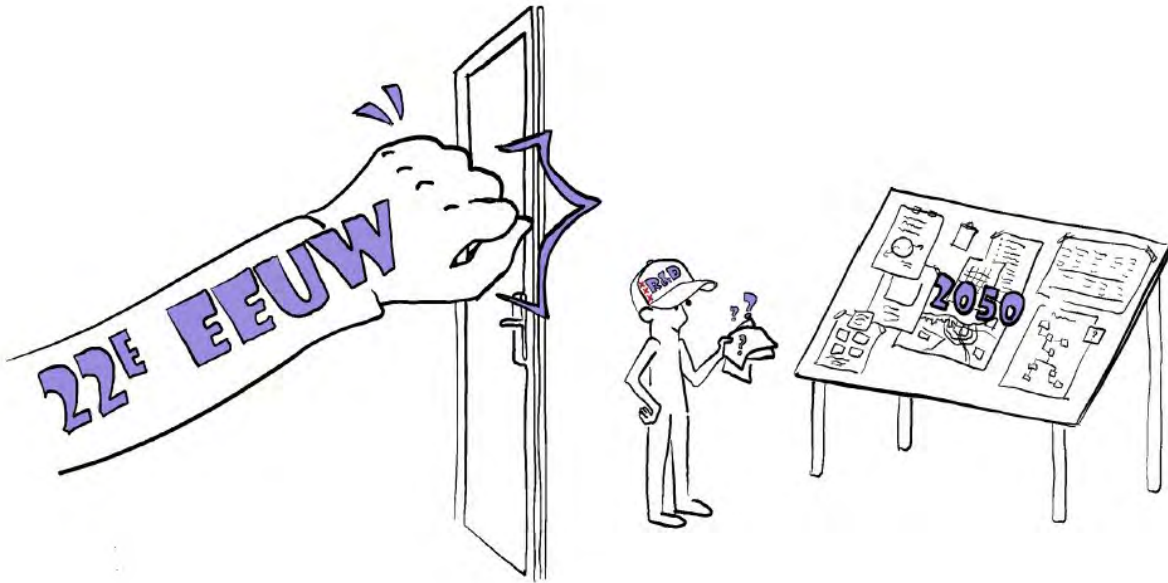
2100

Merhode ontwerpend onderzoek

Drie fases:

- Verkennen
- Ontwikkelen toekomstvarianten
- Terug redeneren

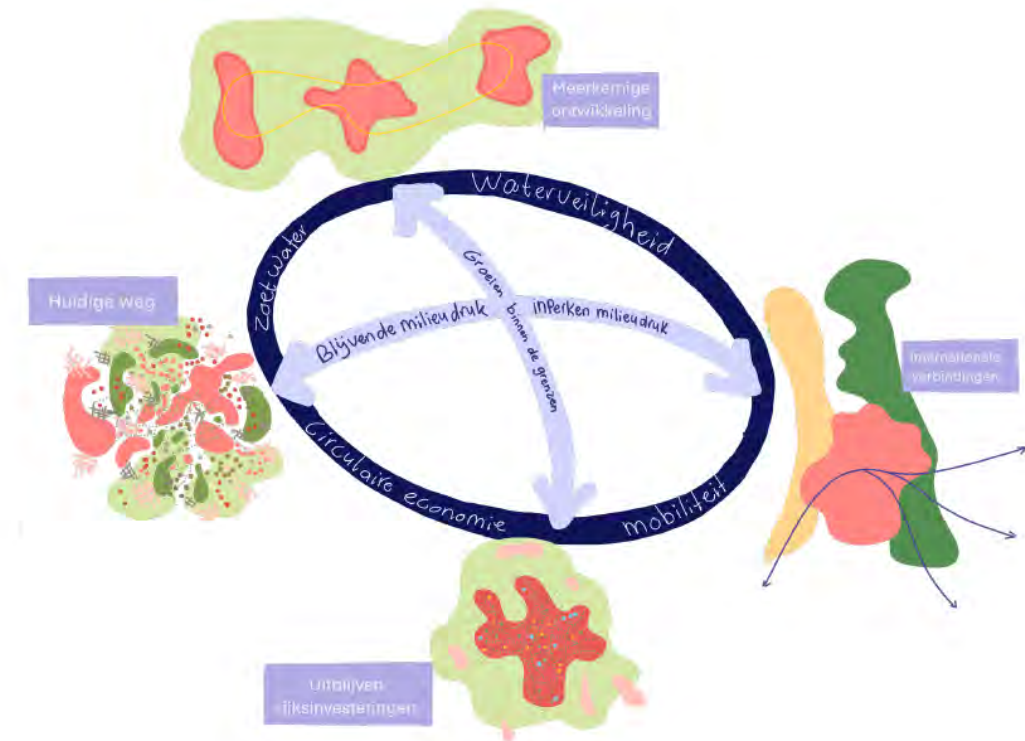
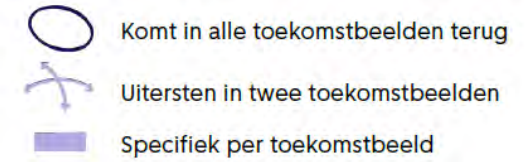
Vertrekpunten 2100

Grote uitdagingen voor 2100:

1. Klimaatverandering
2. Groei versus schaarste
3. Samenleven & economische ontwikkelingen

Ontwerpend onderzoek ahv vier 'Wat als-vragen':

- Wat als we doorgaan op de huidige weg?
- Wat als grote investeringen vanuit het Rijk achterblijven en de stad haar eigen broek moet ophouden?
- Wat als we groei zoveel mogelijk inzetten om meerdere zelfvoorzienende steden in de regio te ontwikkelen?
- Wat als Rijk en Europa sturen op activiteiten die waarde toevoegen op de geschikte plek?

Vier toekomstbeelden

Het Improvisatietheater

De Stadstaat

Het Drieluik

Europolis

Het Improvisatietheater

Marktgedreven en reactief

De Stadstaat

Hypernabijheid

Het Drieluik

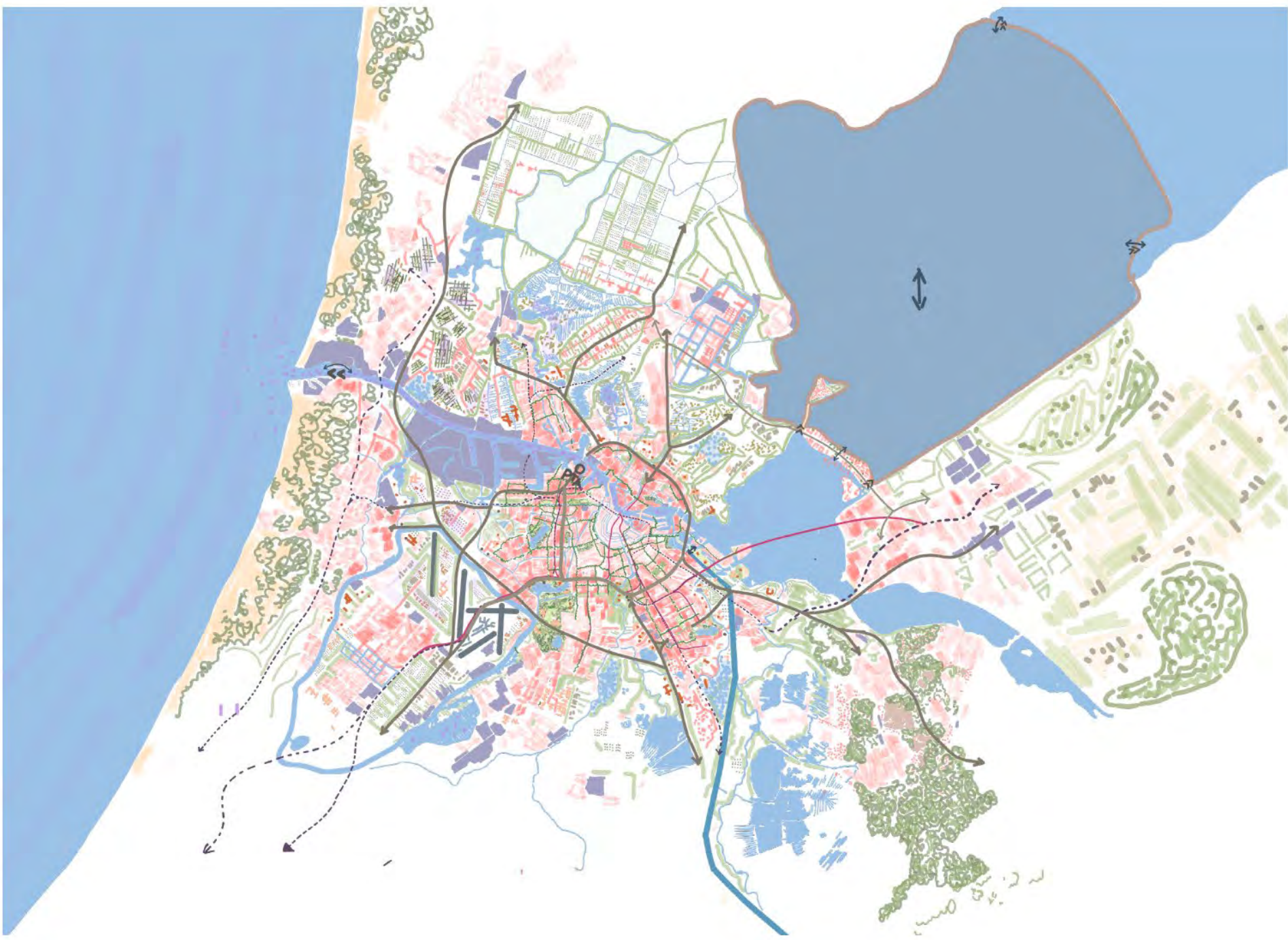
Meerkernigheid binnen grenzen

Europolis

Grand scheme

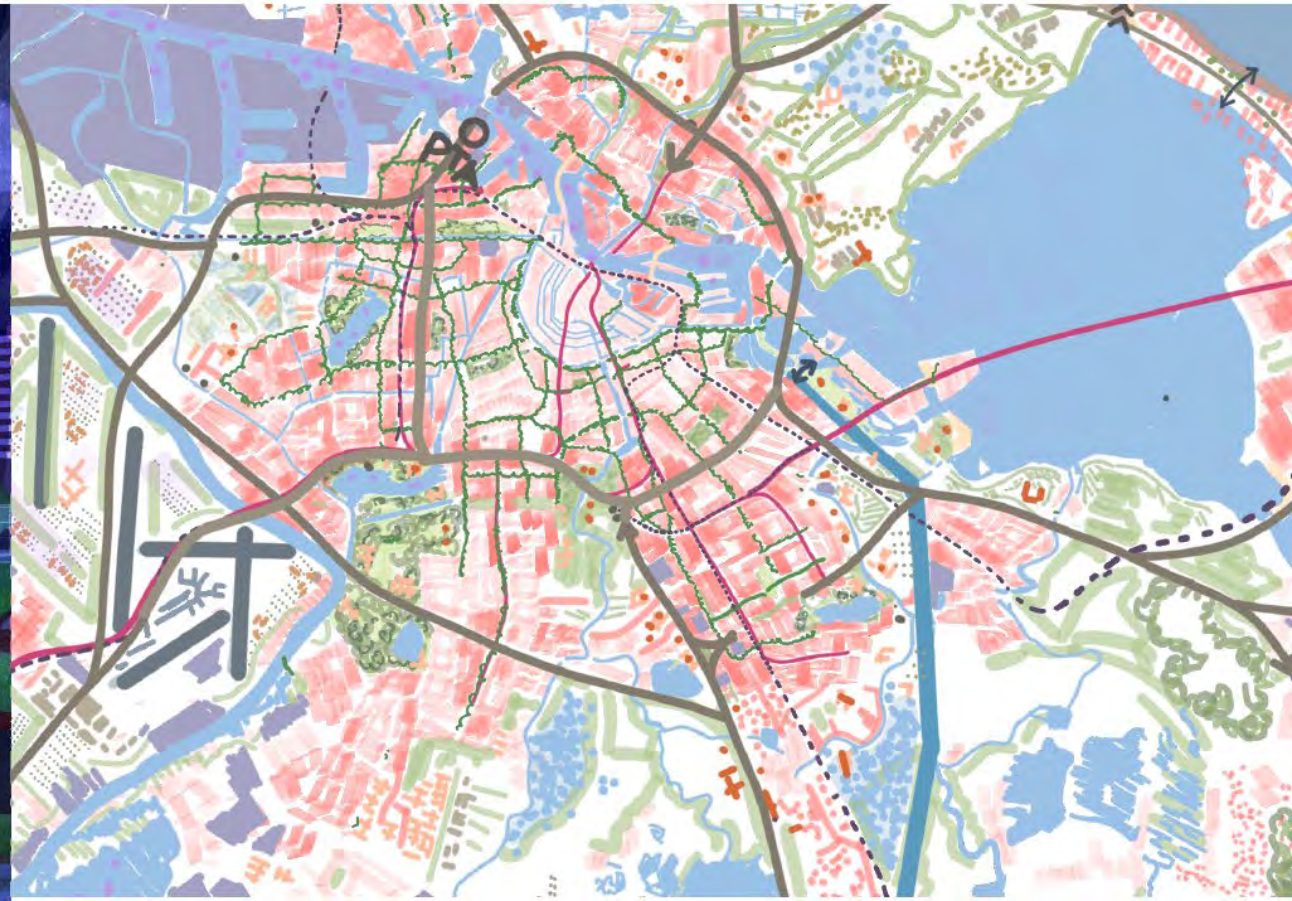
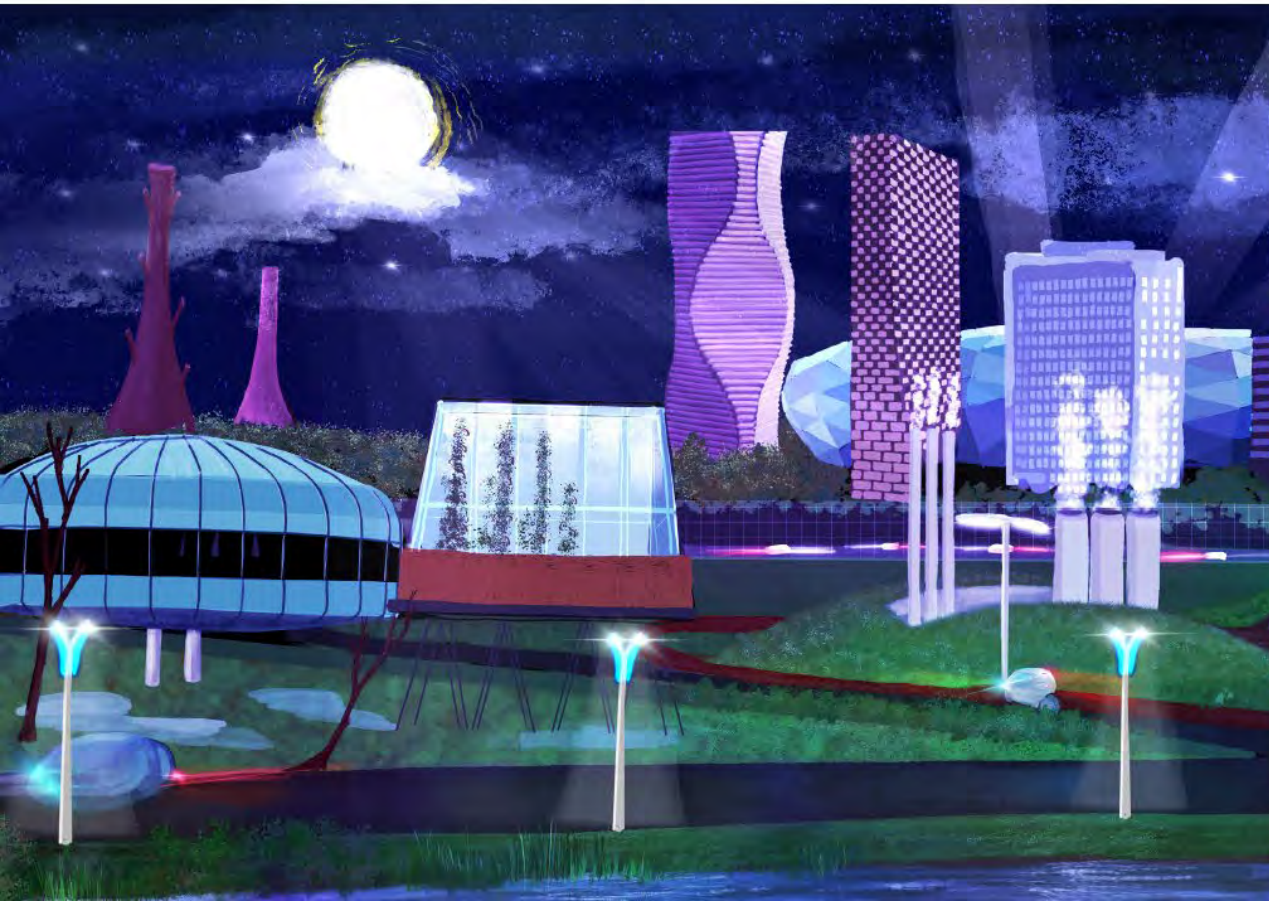

Het Improvisatietheater

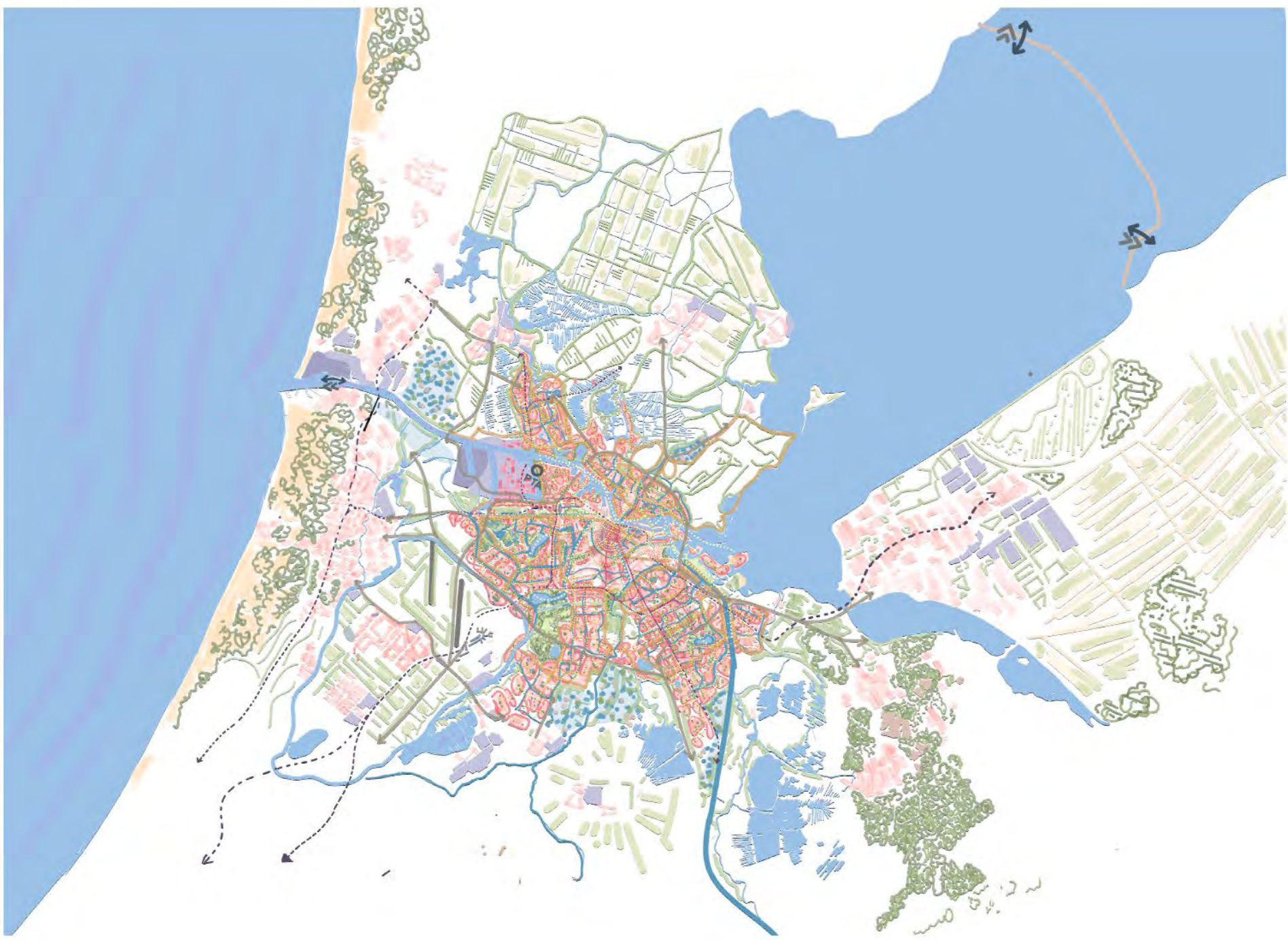

Wat kan dit betekenen voor de Scheggen?

De Stadstaat

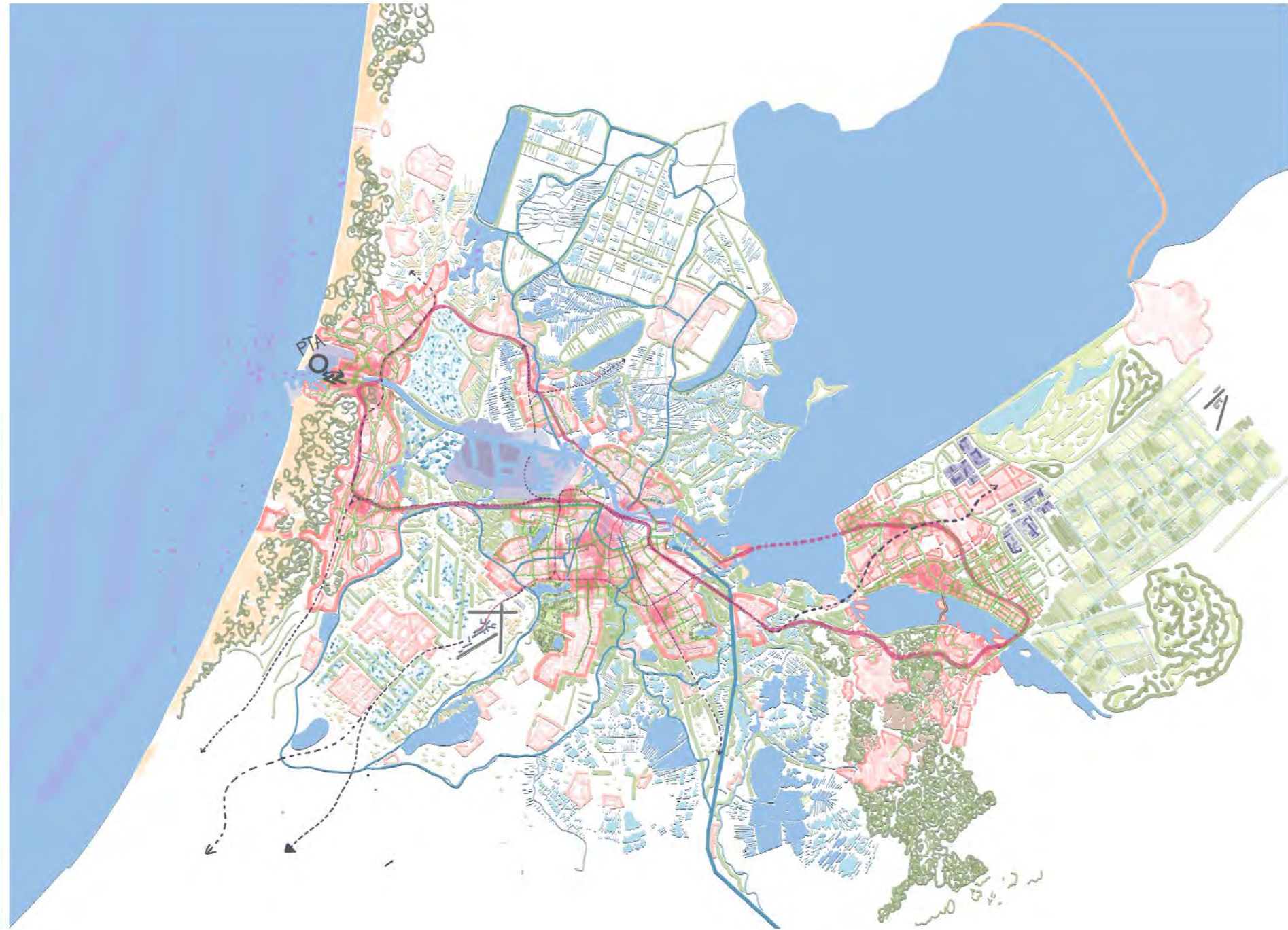

Wat kan dit betekenen voor de Scheggen?

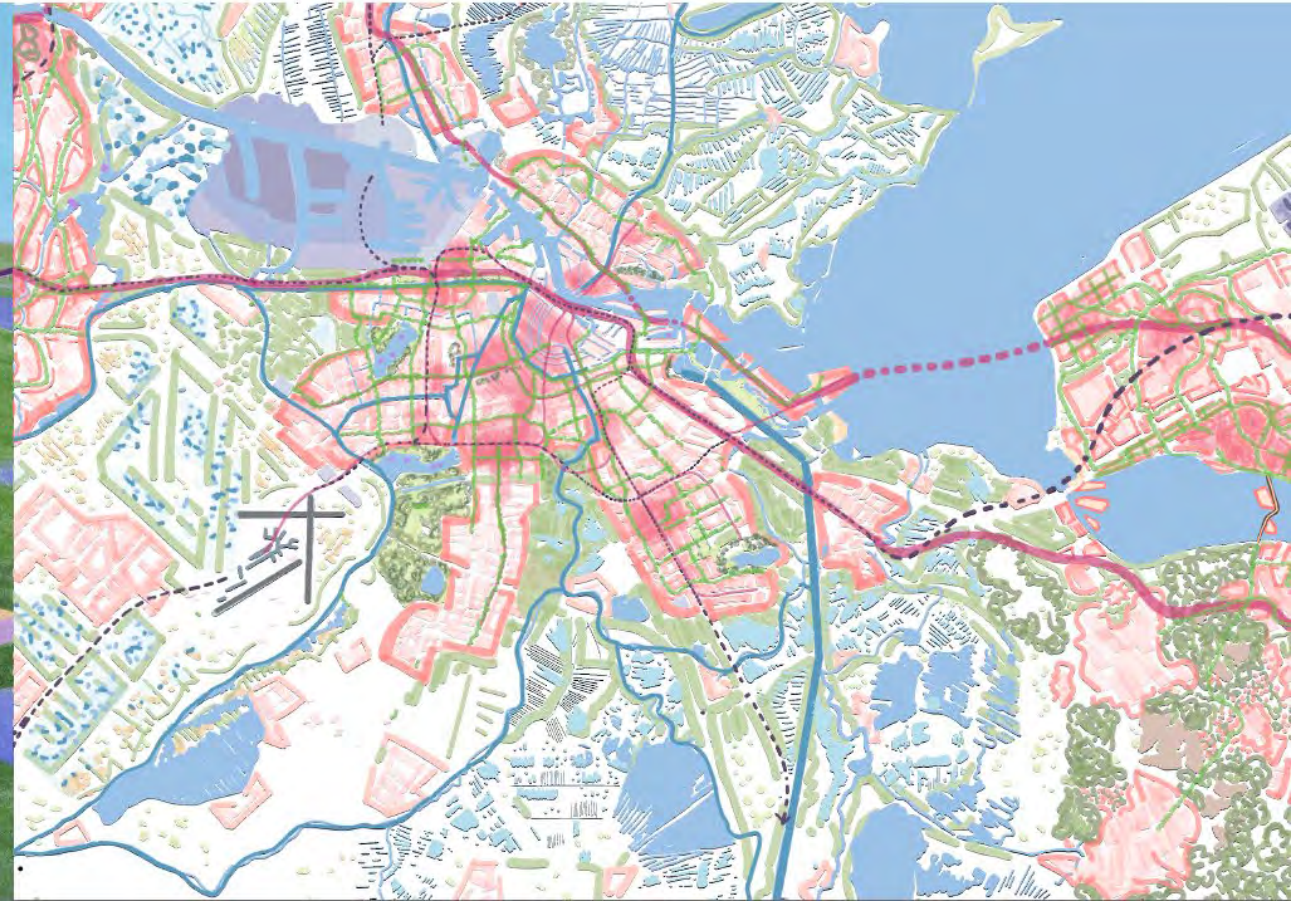
XXX

Het Drieluik

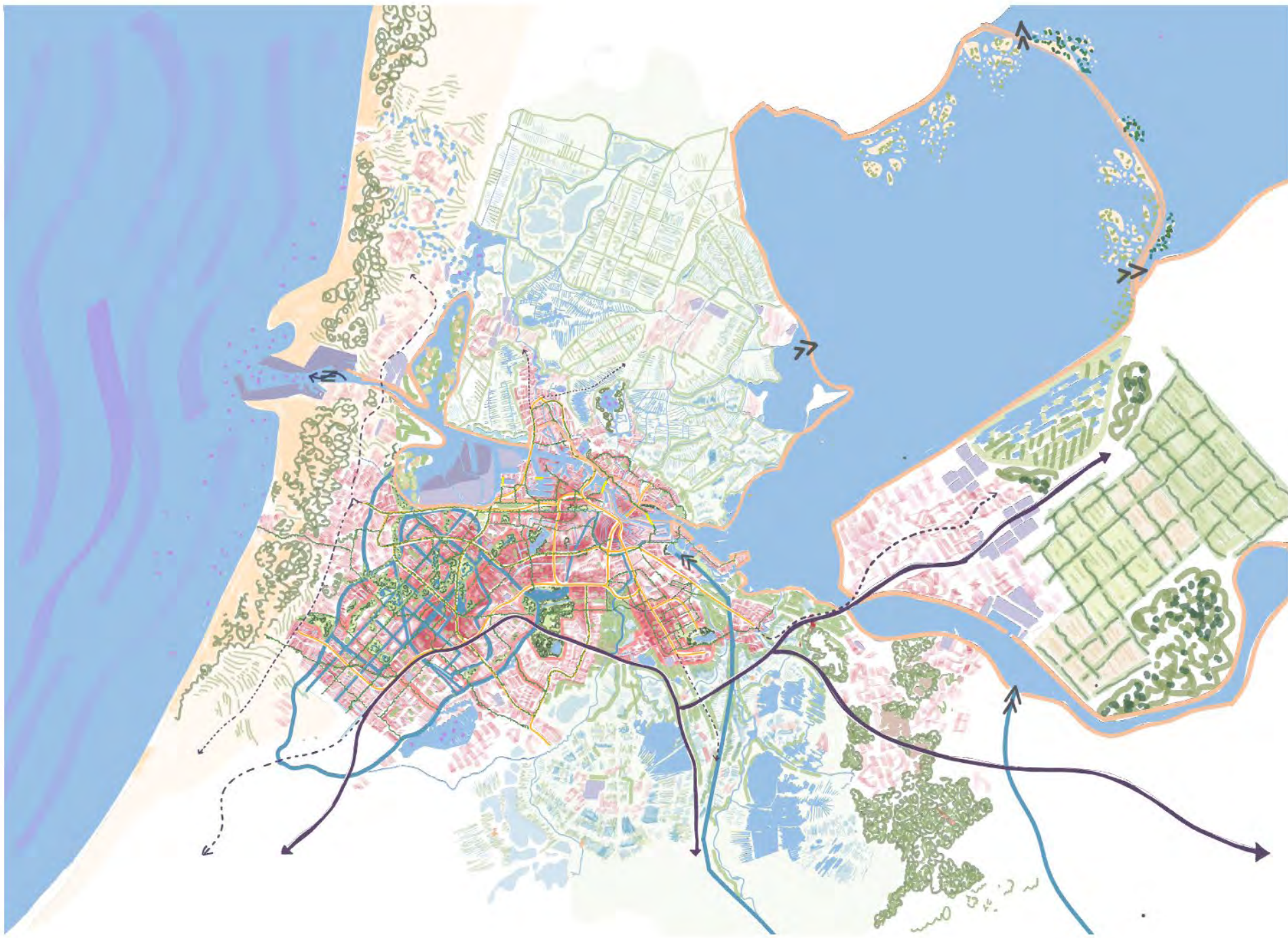

Wat kan dit betekenen voor de Scheggen?

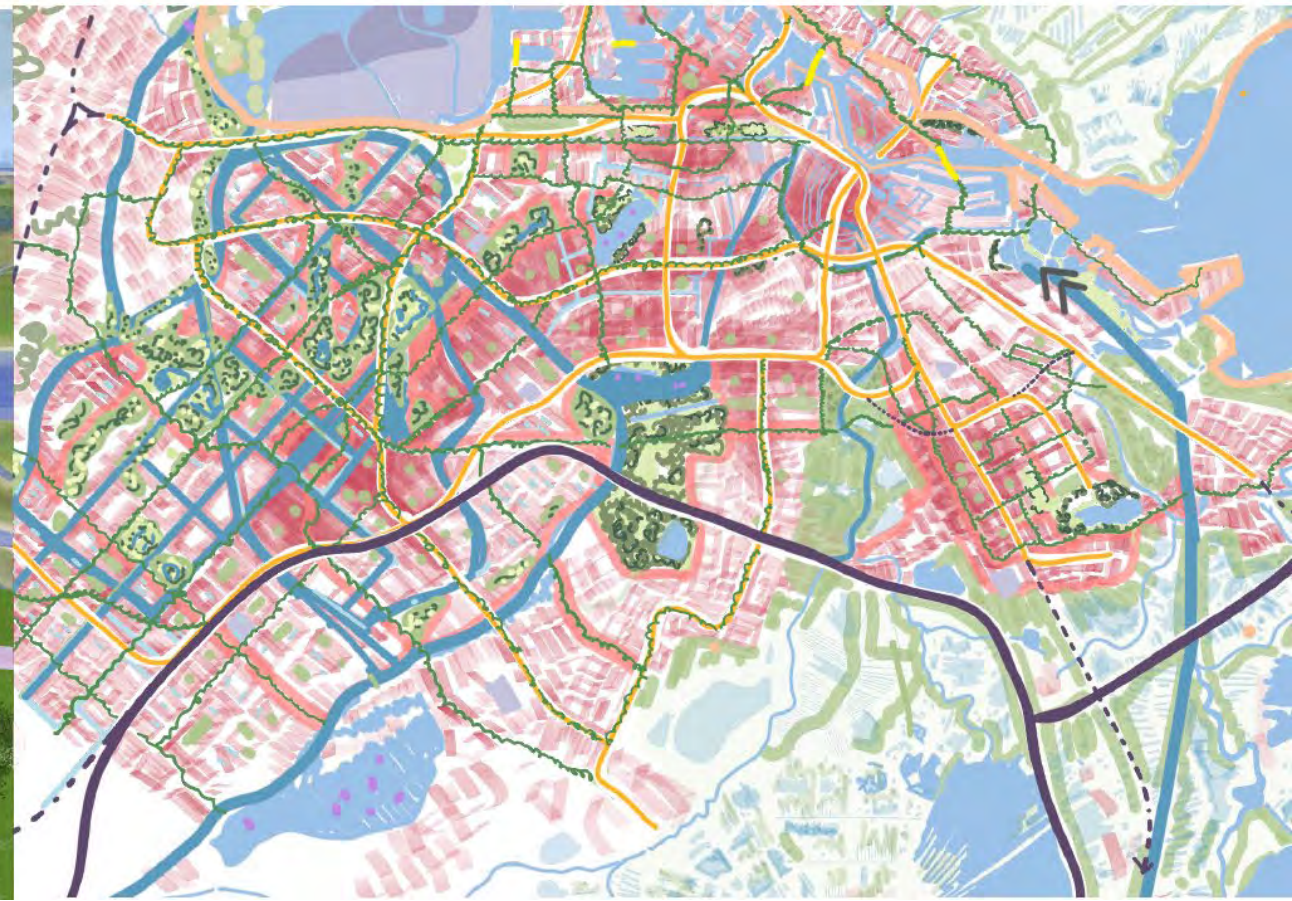

Europolis

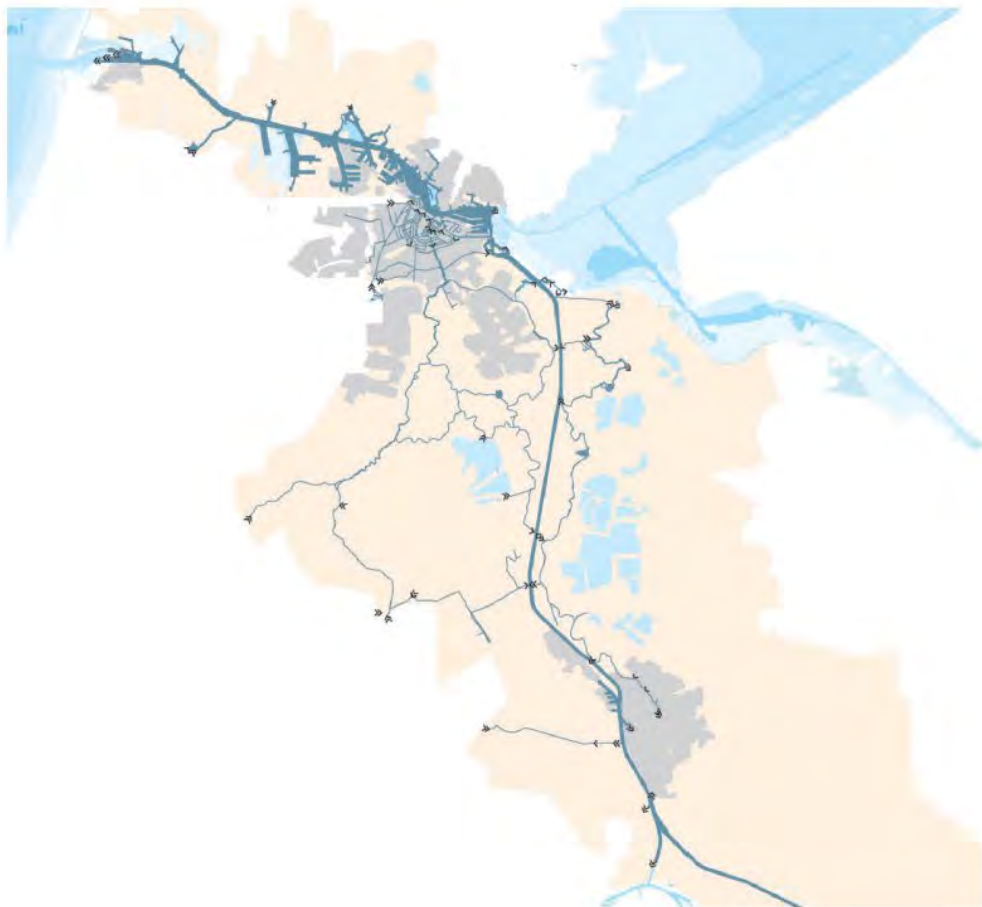
Wat kan dit betekenen voor de Scheggen?

Twée Sleutelopgaven

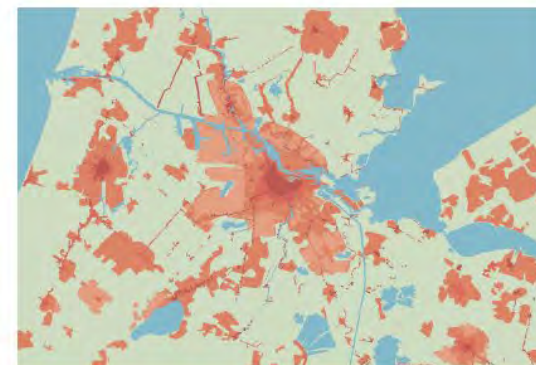
Een grillige Delta

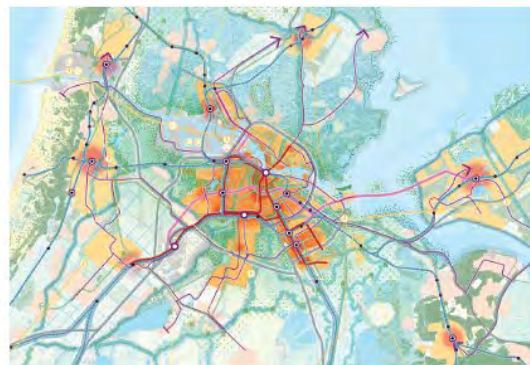
Een nieuwe verstedelijkingsvorm

Rond 1950

2025

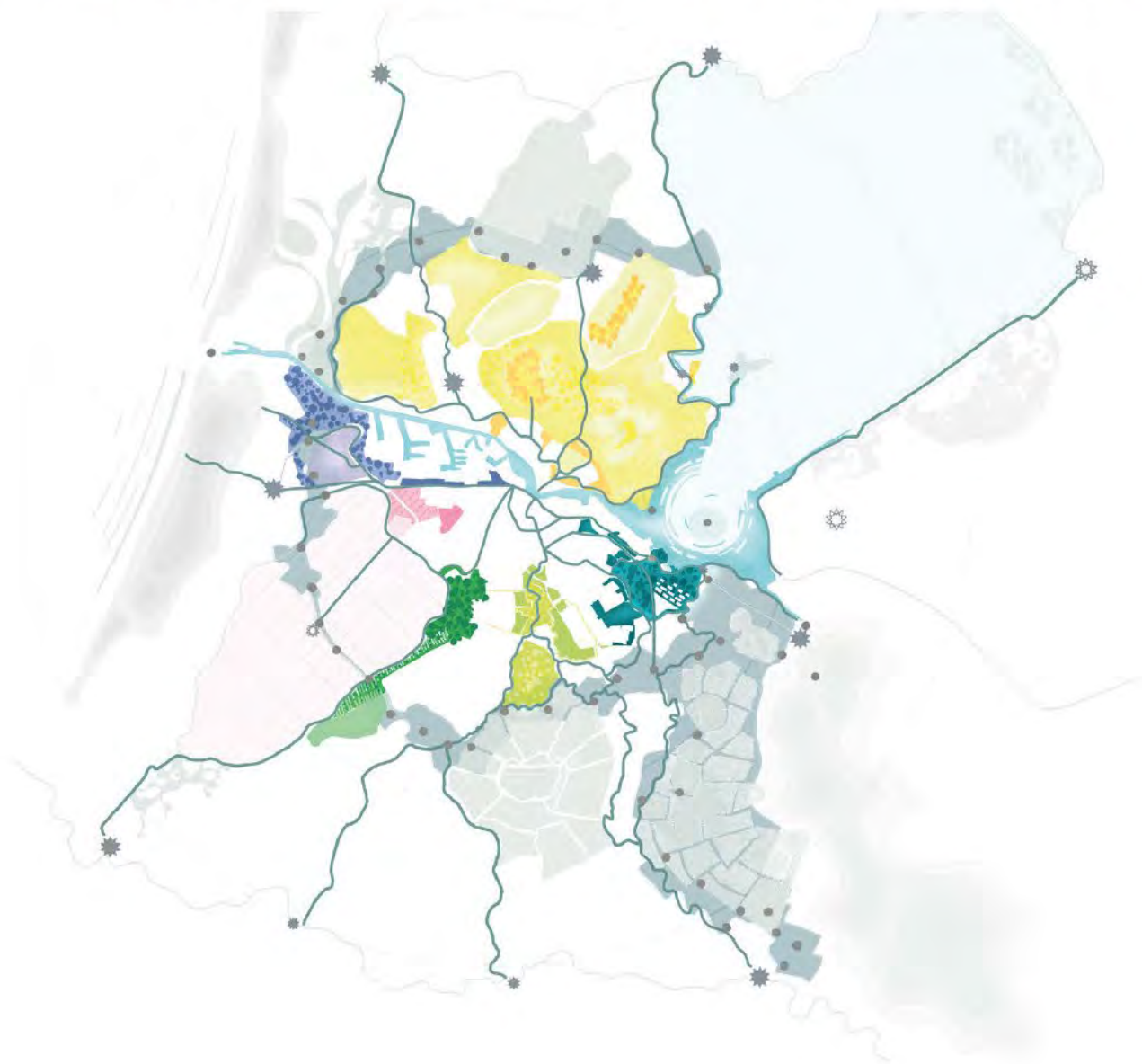
2050

2100

?

Veranderende betekenis stad en landschap

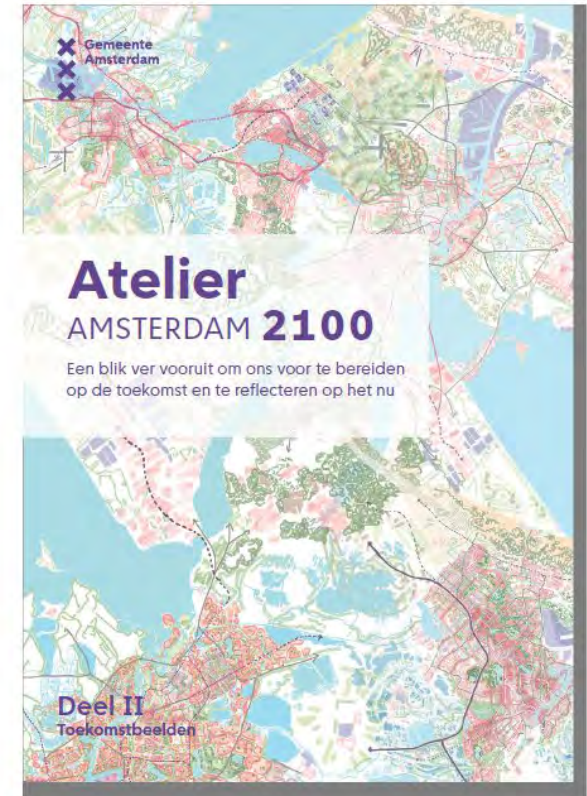

“I have two kinds of problems: the urgent and the important. The urgent are not important, and the important are never urgent.”

Dwight D. Eisenhower

Digitale publicatie:

daan.de.jong@amsterdam.nl

Vragen?

ar c am

Scheggendebat

Matthijs van den Berg
Wethouder Diemen

Erika Spil
Wethouder Ouder-Amstel

Wim Zwanenburg
Beschermers Amstelland

Robert Graat
Staatsbosbeheer

ar c am

Stelling 1

Een sterke lange termijnvisie op regionale ontwikkeling in en rondom de scheggen is essentieel om te voorkomen dat stedelijke groei ten koste gaat van groene gebieden, zoals de Diemerscheg.

Discussiepunten

A) Een groen, parkachtig karakter met energieinfrastructuur en woningbouw is op de lange termijn onvermijdelijk.

B) Juridische bescherming van de scheggen is nodig om het behoud van de scheggen in de lange termijnvisie te waarborgen

Stelling 2

**Investeren met publieke middelen in de
groene scheggen nu,
is besparen op publieke kosten in de
toekomst**

Discussiepunten

A) Als we scheggen zien als essentiële publieke voorziening, hoort daar een vaste plek bij in overheidsbegrotingen - ook in "ravijnjaren" van gemeenten en provincie — en niet in tijdelijke subsidies of publiek-private constructies.

B) Er is per scheg een gebiedsfonds nodig voor beheer en ontwikkeling, op basis van langjarige maatschappelijke baten.

Stelling 3

Juist in een verdichtende regio moeten scheggen maximaal toegankelijk blijven voor recreatie — ook als dat betekent dat klimaatmaatregelen minder ruimte krijgen.

Stelling 4

De komst van zware energie-infrastructuur in de Diemerscheg is onvermijdelijk—de echte opgave is niet óf, maar hoe we dit combineren met natuur en recreatie.

Discussiepunten

A) Het opwekken en transport van duurzame energie past onder voorwaarden bij ons toekomstbeeld voor de Diemerscheg

B) Wel moet ter compensatie vanuit deze ontwikkelingen flink geïnvesteerd worden in het verbeteren en combineren met natuur het landschap en de recreatie in de Diemerscheg en moeten we inzetten op het stapelen van functies

Overhandiging manifest

De Amsterdamse scheggen – erop of eronder

Inwoners van de metropoolregio Amsterdam zijn trots op hun scheggen. De groene longen van Amsterdam zijn in de eerste helft van de 20e eeuw ontworpen en vastgelegd in het Algemeen Uitbreidingsplan. Dat was toen een vooruitstrevende keuze waar we nu nog steeds van profiteren: wonen en werken geconcentreerd in stedelijke lobben, terwijl groene uitlopers – de scheggen – openbleven voor rust, recreatie en gezondheid. De acht scheggen bestaan nog steeds en zijn voor bewoners en werknemers van de Metropoolregio Amsterdam binnen tien minuten fietsen bereikbaar.

De scheggen dragen nu nog steeds bij aan meerdere brede publieke belangen zoals verkoeling in een opwarmende stad, het vasthouden van water, het versterken van de biodiversiteit en het bieden van een leefomgeving waarin rust, natuur en recreatie samenkomen. Daarmee zorgen ze voor een gezondere omgeving voor bewoners en werknemers en wordt de regio aantrekkelijker voor bedrijven.

Bron: Arsam, 2020

De scheggen onder druk

Toch is de praktijk anders. De scheggen staan onder grote druk! Infrastructuur zoals waterwegen, wegen, spoorlijnen en overvliegroutes doorsnijden de scheggen. Woningen worden steeds meer beoogd in de scheggen, in plaats van in de lobben. Hierdoor is en wordt de oorspronkelijke zorg voor rust, natuur en recreatie aangetast.

Op korte termijn dreigen opnieuw grote aantastingen van de scheggen. In de Diemerscheg verrijzen bijvoorbeeld een 25 hectare groot elektriciteitsonderstation, nieuwe 380KV hoogspanningsleidingen en woonwijken in de Bloemendalerpolder en de Krijgsmar. In de Amstelscheg wordt de A9 verbreed en worden villa's gebouwd. In de Zaanse Scheg staan maar liefst 3 grote elektriciteitsonderstations gepland.

Bescherming van de Scheggen belangrijker dan ooit

Terwijl de bevolking groeit, slinken de scheggen en verdwijnt de ruimte voor rust, natuur en recreatie. De scheggen zijn cruciaal voor gezondheid, leefbaarheid, een goed vestigingsklimaat en klimaatbestendigheid. Bescherming en versterking vergen nu duidelijke keuzes en politieke daadkracht. Blijven we korte-termijnruimteclaims honoreren, of beschermen we de scheggen als onmisbare publieke voorziening?

Wij vragen de gemeenteraden en provinciale staten om politieke daadkracht en de volgende maatregelen op te nemen in nieuwe collegeprogramma's en provincie- en gemeentebegrotingen.

1. Neem structureel geld op in de gemeente- en provinciebegroting voor beheer en onderhoud van de groene scheggen.

Bijvoorbeeld via een langjarige subsidieregeling. Voor het Diemerbos is bijvoorbeeld circa 1 miljoen per jaar nodig; deze financiering is momenteel voor de komende twee jaar geregeld. Een structurele, langjarige oplossing ontbreekt echter nog.

2. Groen groeit mee. Stel een structureel gebiedsfonds in voor beheer en ontwikkeling op basis van langjarige maatschappelijke baten.

De toekomst van de scheggen vraagt om structurele financiering van ontwikkeling en beheer, met een gebiedsfonds per scheg.

3. Voer een moratorium in op nieuwe plannen voor verdere aantasting.

De huidige ruimteclaims in de scheggen zijn enorm. Voer daarom een moratorium in op nieuwe bebouwing, infrastructuur en zware energie-infrastructuur in de scheggen.

4. Onorthodoxe inpassing en ruime compensatie voor de huidige ontwikkelingen

Zorg voor onorthodoxe inpassingsmaatregelen en ruime compensatie voor huidige plannen. Bouw bijvoorbeeld een parkeergarage bij de Bazaar in Beverwijk zodat er ruimte vrijkomt voor een onderstation.

5. Bestuurlijke afspraken over de toekomst.

Organiseer de versnipperde bestuurlijke bevoegdheden en verantwoordelijkheden beter. Maak – onder regie van de provincie – bestuurlijke afspraken over recreatie, beheerskosten, verdienmogelijkheden, handhaving, gebiedsinrichting en ruimtelijke ordening. Stel daarvoor een gebiedsautoriteit in.

Tot slot

Het belang van de scheggen voor de bewoners van de metropoolregio Amsterdam is groter dan ooit. De druk om ze in te zetten voor andere functies groeit, maar juist nu moeten we kiezen voor de lange termijn, en daarmee het versterken van het vestigingsklimaat, de leefbaarheid, de gezondheid en recreatie: **Het is erop of eronder voor de scheggen.**

Scheggendebat

21 mei 2026

/metropola

ar c am